

OZBIENNIK POLSKI

wychodzi codziennie, niewytwarzając niedziel i świąt o 8. rano.

Biurowi Redakcji „Dziennika Polskiego,” ulica Batorego liczb. 26 (przeciem Halicka 46).

Przedpłata wynosi we Lwowie rocznie 18 zł. — półrocznie 9 zł. — kwartalnie 4 zł. 50 ct. — miesięcznie 1 zł. 50 ct.

Z przesyłką pocztową w państwie Austriackim, rocznie 24 zł. — półrocznie 12 zł. — kwartalnie 6 zł. — miesięcznie 2 zł.

Z przesyłką pocztową za granicę, do całych Niemiec rocznie 50 marek — kwartalnie 12 marek 50 gr., do Francji, Anglii, Włoch i Szwajcarii rocznie 80 franków — kwartalnie 20 franków.

Numer kosztuje 6 centów.

Rękopisów Redakcja nie zwraca.

Telefon Redakcji 171.

Przedpłate i ogłoszenia przyjmują we Lwowie:

Biurowi Administracji „Dziennika Polskiego,” plac Marjański liczb. 6. i 7. w domu pana Kiekiel; we Wiedniu, Hamburgu, Frankfurcie nad Menem, Berlinie, Lipsku, Bazylei, Szwajcarii i Wrocławiu pp. Haasensteina et Voglera, we Wiedniu A. Oppelk, R. Moore, w Warszawie Riechman et Frencler, Biuro anonsów w Paryżu C. Adam rue des Saint Péres.

Ogłoszenia przyjmują się za opłatą 6 centów od jednego wiersza drobnym drukiem (petit).

Prywatna korespondencja i nekrologi 12 ct. od wiersza.

Drobne ogłoszenia po 1/2 centa od wyrazu. Polisie, a nia i sklepy po 1 ct. od wyrazu.

Reklamy w rubryce „Nadesłane” 20 cent. od wiersza.

Od Administracji.

Zawarliśmy umowę z wydawcą, sprzedaje Administracja „Dziennika Polskiego” P. T. Prenumeratorem po nadzwyczaj niskich cenach następujące dzieła:

Kompletne wydanie dzieł J. I. Kraszewskiego 80 tomów za 25 zł. (Pojedyncze tomy sprzedają się po 40 ct.)

Pisma Narcezy Zimchowskiej (Gabryelli) 5 tomów za 5 zł. 40 ct.

Za opakowanie nie się nie liczy, kosztą zaś przesyłki ponosi odbiorca.

Blednacy pół-księżyc.

Lwów 12. września.

W drugiej połowie XVII. wieku dwie gwiazdy stanowią horoskop Europy — słońce, gwiazd Ludwika XIVgo i potężny swym blaskiem pół-księżyc Mahometa IVgo. Dwie te gwiazdy dnia i nocy, budzące się cywilizacji i ciemnego barbarzyństwa, nie przeskadzają sobie wzajemnie, zawisły były nad horyzontem politycznym Europy nby zmora dusząca: jedna i druga przynosiła śmierć i zniszczenie. Mahomet IV. zdobywszy na Wenecką Kandyję, zmusił najniebezpieczniejszego swego wroga, Polskę, traktatem buczackim do oddania Podola, Ukrainy i płacenia rocznego haraczu zaprzagnął go do islamu zatknąć na katedrze wiedeńskiej św. Szczepana.

Słońce przyszło w pomoc półksiężycowi. Tokioli ufny w poparcie Francji stanął na czele ruchu anti-austriackiego w Węgrzech a pokonany odwołał się do wspaniałomyślności sultana. Na czele armii, jakiej dotychczas nie widziano, stanął Kara-Mustafa, ażeby dla swego władcy zdobyć drugą stolicę.

Zadrżała cała Europa; to już nie o upadek cesarstwa niemieckiego, ale o cywilizację, o chrześcijaństwo, o zdobycze wieków chodziło. Katastrofa zdawała się być nieuniknioną! Ale znalazł się naród bardziej szlachetny niż praktyczny, bardziej w ryckim kunszcie niż politycznie wykształcony, który krew własną poniósł w ofierze za postęp, cywilizację i wiarę. Cios, jaki — dziś lat temu awście czterech — zadał Sobieski państwu otomańskiemu, był śmiertelny; zdruzgotał siłę otomańską, obrął ją z uroku potęgi, grozy i niezwykłości.

Z dnia ten, który w kartach naszej historii zapisał się złotymi głóskami — w czarnych obwódkach — był początkiem końca państwa Osmanów, które od tego czasu kona powoli. Gdyby nie on, nie byłoby zwycięstw ks. Eugenjusza Sabaudzkiego, nie byłoby pokójki Karłowickiego.

Od tego czasu dzieje Turcji przedstawiają nam stopniowy jej upadek: zapasy z Rosją były tylko nowym upustem krwi.

Pokoje w Kuczuk-Kajnardzy, w Jassach, w Bukareszcie, opłacała Turcja utratą kraju między Buhem a Dnieprem, Krym i Bessarabię. Rosja stała się pania całego wybrzeża morza Czarnego od Kubania do Prutu i ujęć Dunaju.

Pe roku 1812 rozkład postępował jeszcze szybciej. Utrata Grecji, wojna z carem Mikołajem opłacała dziesięcioma milionami dukatów i utratą Multan i Wołoszczyzny, smutna wojna z Mechemtem Ali — oto były wypadki lat dziesiątych. Wówczas to Turcja oddała się po raz pierwszy urzędowo w opiekę mocarstw Europy, a jak na tem wyraża — wiadomo.

Tequerville powiedział, że kwestja socjalna nie jest już właściwie kwestją, zupełnie tak samo można powiedzieć, że kwestja wschodnia kwestją być przestała.

Wprawdzie mocarstwa nie omiła żadnej sposobności, ażeby nie wypowiedzieć szumnego trzesu o nietykalności Turcji, nikt jednak nie wątpi, że państwo otomańskie zbliża się kolosalnym krokiem do upadku. Nie ciosem zewnętrznym pokonana legnie Turcja, ale rozkładem wewnętrznym i nie byłoby nie dziwnego, gdyby wiek XIX. zakończył się rozbiorem Turcji podobnie jak wiek XVIII. był ostatnim mocarstwem bytu naszej ojczyzny.

Traktaty paryskie, londyńskie i berlińskie nie zapobiegają katastrofie, która gdy nastąpi zbiegną się wszyscy sąsiedzi, ażeby co można uratować — dla siebie. Turcja stanęła obecnie na tym punkcie, że kasy państwowe nie mają pieniędzy nie tylko na opłacenie gaz i pensji, ale na utrzymanie postów za granicą. Bank otomański odmówił rządowi kredytu! Państwo, które nie może opłacić swych urzędników i żołnierzy, które nie tylko starych długów zapłacić nie zdola, ale nawet nowych zaciągnąć nie jest w stanie, jest wśród dzisiejszych stosunków anomalją.

Przed ostatnim podziałem naszej ojczyzny powiedziała Katarzyna II, że „Polska jest krajem, którego sąsiadom dość jest poszłyć, ażeby coś podjąć” — w tem samem, a raczej gorzszym położeniu jest dziś Turcja. Kłopoty pieniężne zmuszają ją do oglądania się na wszystkie strony; turecki minister finansów postępuje, tak samo, jak to powiedział minister prński o sobie: bierze z kąd się wie da. Ucho jego jest zarówno czułe na bakosy, bez względu na to, czy otrzymują go w formie angielskich funtów, czy rosyjskich rubli. Dla niego obojętne jest kwestja, co a waży ile.

Tem tłumaczy się chwytliwe postępowanie Turcji w sprawie granicy. Groźne noty dyplomatyczne pisze rząd turecki dziś tylko w kwestji karykatur sultana w piśmie humorystycznym, w sprawach ważnych udaje się po radę do księcia Bismarka, chce zyskać na czasie i wyłogować co się uda. Odpowiedź, księcia Bismarka obala ten system i zmusza Turcję do czynnego wystąpienia, po się w obec tego stanie, trudno przewidzieć. To pewna, że na razie Rosja stanęła silnie w Stambule i jeżeli mocarstwa europejskie nie zdobędą się na energję w obec zachcianek rosyjskich, to i zjazd Kalmokiego z Bismarkiem nie przeszkodzi temu, ażeby spełniło się

zyczenie Piotra Wielkiego, który w sultanie chciał widzieć tylko generał-gubernatora bałkańskiej prowincji.

Adres sejmu kroackiego.

Na posiedzeniu sejmu kroackiego z dnia 10go b. m. przedłożono uchwalony przez większość komisyjny projekt adresu następującej treści: „Wasza król i apost. Mości! Najmilszy królu i Panie! Z najgłębszym uszanowaniem przystępuje nie zawsze wierny sejm przed twój tron Waszej królewskiej Mości. Przedkładając w głęboko odczułej wdzięczności i w niezachwianej wierności swój adres, idzie on z radością za najmilszym wzywaniem Waszej królewskiej Mości, aby z całym zapalem poświęcić cały czas okresu ustawodawczego postępowaniu rozwojowi stosunków publicznych w kraju, a to tem chętniej, że z najlaskawszym tem wzywaniem w najlepszej jest zgodzie nie tylko potrzeba, ale i wola narodu, która w ostatnich wyborach wskazała jasno i prawie jednomyślnie drogę i kierunek, w którym postępować ma reprezentacja narodu w swojej działalności około dobra publicznego. Droga ta prowadzi wprost na szerokie pole działalności autonomicznej, wśród której wiele jest do przeprowadzenia i uzupełnienia a projektowany już instytucji a nie mniej do ułożenia i wypracowania — aby rozwinąć i podnieść stopniowo, choć powoli, ale za to tem naturalniej i pewniej dobrobyt materialny i moralny kraju. Dlatego będzie ten Waszej królewskiej Mości zawsze wierny sejm, który zawsze gotów jest strzedz wiernie wielkich zdobyczy politycznych i narodowych świętości i który przekonany jest, że ich zachowanie tylko rozprzecznością może być zapewnione, poświęcać całą swoją uwagę i troskę zadaniom autonomicznego prawodawstwa i uzupełnienia autonomicznej administracji, w głębokim przekonaniu, że w szczególnej powołaniu takiej działalności spoczywa najszlachetniejsza podstawa terażniejszości i najpewniejsza gwarancja przyszłości narodu.”

Po tem ogólnym wstępie przystępuje adres do wyliczenia poszczególnych spraw, które w pierwszym rzędzie zajmować będą uwagę sejmu kroackiego. Między temi wymienia projekt do adresu przedewszystkiem projektu rządowego, dotyczące uregulowania oświaty ludowej, „na podstawie zasady, któreby w równej mierze uwzględniały potrzeby szczepepów bratnich.” W dalszym rzędzie wymienia adres reorganizacji administracji i potrzebę stworzenia odpowiedniej wymogom materialnym kraju instytucji kredytowej tudzież wybór posłów do sejmów węgierskiego. Za najważniejszą sprawę uważa sejm kroacki odnowienie ugody finansowej, w którym to celu przystąpi niebawem do wyboru deputacji regulacyjnej. „W ten sposób przystąpi sejm, pobudzony wiernem przywiązaniem i miłością do najwyższego tronu, które zawsze te królestwa do wielkich czynów zagrzewały, do rozwiązania swych zadań, którym Wasza królewska Mość niechaj użyty łaskawego poparcia a dobroliwnie niebo powodzenia. Niechaj Bóg wspiera i chroni Waszą królewską Mość! Zagrzeb, w sierpniu 1887. Zawsze wierny sejm kroacki Krowacji, Sławonii i Dalmacji.”

W komisji adresowej toczyła się onegdaj nad tym projektem żywa bardzo dyskusja. Po odczytaniu projektu przez referenta posła Miskatowicza zabral głos poseł Brlicz i zganił przedewszystkiem brak w adresie jakiegokolwiek wzmianki o szanowaniu ugody. Zadaniem sejmowi powinno być dalsze prowadzenie rozpoczętej przez poprzedników węgierskich w Krowacji wspomnianą mową o nadzwyczajnym rozgryzieniu, które panowało ongi na Węgrzech z powodu tak zwanych „huzarów Bacha”. Krowacja, powiada mowa, nie ma wprawdzie Bacha, ale ma za to huzarów Tiszy. W końcu przedkłada poseł Brlicz samostajny projekt do adresu. Ban zwalciałby wywody posła Brlicza. Osobna wzmianka o szanowaniu ugody jest niepotrzebna a wywołanie urzędników nie sprzeciwia się ustawom. Po kilku słowach Miskatowicz a przyjęło bez zmiany jego projekt do adresu.

Gwałty rosyjskie.

Przesyłam — pisze korespondent podlaski — dalszy ciąg listy tych unitów, którzy ostatnimi czasami zostali wysłani do gubernji orenburskiej. Z gubernji siedleckiej powiatu bialskiego z Łomaz wywieziono do gubernji orenburskiej dwoje dzieci Piotra Bileckiego, dziewczęta lat 6 i 13. Zabrano je 29. czerwca. Matkę wywieziono poprzednio ze starszemi dziećmi. Dzieczęta jakieś czas po wywiezieniu matki przechowywały się w krownych i znajomych. Wpadły nareszcie i one w ręce oprawców. Z Białej dzieci odprowadzał dwutygodniowy tłum, nawet żydzi. Wśród ludności powstały szemrania: mówiono głośno, że wracają czasy Heroda. Z Łomaz też wywieziono Onufrego Kartasiewicza i jego żonę Teklę wraz z dziećmi i Antoniego Morhnowicza z żoną, synem i dwoma córkami zamężnymi. Meżów ich pozostawiono na miejscu.

Ze wsi Lubenki (parafia Łomazy) wywieziono: Józefa Kuczyńskiego z żoną, dzieckiem i bratem Kłosem, Elżsaz Zaniewicza także z całą rodziną, Stefana Zaniewicza z żoną i trójkiem dziećmi, dwóch chłopców, jedną dziewczynka. W ogóle z Lubenki wywieziono piętnaście osób.

Ze wsi Kozłowa, parafji Łomazy wraz z całą rodziną wywieziono Mikołaja Ussa.

Z powiatu Włodawskiego ze wsi Polubice wywieziono: Aleksandra Kosowskiego z żoną, dziećmi i ojcem, schorzałym i w wieku sędziwym. Kosowski od 1875 roku zostawał na wygnaniu w gubernji Jekaterynosławskiej, w powiecie bachmuckim. Ojciec jego dotychczas zajądował się na Podlasiu, zajmując się gospodarstwem syna. Demiana Czeczota z czworgiem dziećmi, Mikołaja Szubarczuka z pięciorgiem dzieci. Dnia 12. lipca z

Polubiec odprowadzono ich po etapie do Brześcia a z tamąd wywieziono do gubernji Orenburskiej. Obaj od 1875 roku pozostawali na wygnaniu w gubernji Chersońskiej.

Ze wsi Dobicy (parafia Polubice) wywieziono Macieja Dragana i żonę Wawrzyńca Anilewicza. Dragan od 1875 roku zostawał na wygnaniu w jeliassawgradzkim powiecie. Wawrzyńca Anilewicza niedawno zakończył życie na wygnaniu w gubernji chersońskiej. — Gospodarstwo jego na Podlasiu zostało do szczytu zrujnowane przez żołdaków.

„Syn Wawrzyńca pozostaje dotychczas na wygnaniu w Nowobuzkim powiecie we wsi Mazurakina bez żadnego sposobu do życia, gdyż zdrowie jego w skutek długoletniego więzienia zostało zupełnie zrujnowane. Na życie rząd nie mu nie daje. Z Dobicy w ogóle wywieziono do gubernji orenburskiej do czterdziestu osób. Wywoź i tych, którzy nie byli na wygnaniu w gubernji chersońskiej. Między nimi są zniedołężniałi starcy i kaleki, którzy bez obcej pomocy nie są w stanie zrobić jednego kroku. Takich przy biciu, krzyku i poszukiwaniu żołnierze wnosili na ręku do wagonów. Z powiatu radzyńskiego, gminy Komarów, ze wsi Przegalin wywieziono do gubernji orenburskiej wraz z całą rodziną Franciszka Bogusza. Bogusz po odsiedzeniu półtora roku w więzieniu w 1875 roku został wysłany do jeliassawgradzkiego powiatu siedniewskiej gminy, gdzie pozostawał lat dwaście. Z Osowy wywieziono Andrzeja Szynowskiego z rodziną, składającą się z żony, trzech córek i synów. Dalszą listę wywiezionych Unitów odkładamy do następnego korespondencji.

„Gospodarstwa wywiezionych zostały zrujnowane przez żołdactwo do szczytu. Budynki gospodarskie poniszczono; domy stoją pustaki bez drzwi i okien; było zdycha z głodu. Unity ponoszają straty niepowetowane.

„Składy w niektórych gospodarstwach ocenianą na kilka tysięcy. Gruntów, budynków i dobytku nie wolno sprzedawać unitom. Urzędnicy powiadają, że całe ich gospodarstwa zostaną sprzedane prawosławny w licytacji, a wszystkich tych unitów, którzy nie przyjmą prawosławia, wysła. Unitom nietyko nie wolno nic z sobą zabrac z domu, lub sprzedać, lecz nawet odbierają im pieniądze krwawo zapracowane. Zagłada całej ludności unickiej nieunikniona, gdyż przesładowanie coraz okrutniejsze.

„Dość, aby kto donosił, że w pewnym kościele modlił się unita, lub że ksiądz rozmawiał z unita, by kościół zamknięto, ksiądz wysłano, a unitę skazano na zapłacenie kary. Unity, wiedząc o tem prawie nie uczeszczają do kościołów, modlą się w domu.

„Z tem wszystkim wywożenie księży i zamknięcie kościołów u nas na porządku dziennym. W dniu 26go czerwca rb. zamknięto kościół w Słowaczach (powiat bialski); w tymże miesiącu do Komarówki (powiat radzyński), przyjeżdżał z Warszawy jakiś wysoki urzędnik (unitom mówiono, że generał-gubernator Hurko), z Dobrzańskim. Oglądali kościół i zdecydowali, że należy go zamknąć.

„Te małżeństwa, które brały ślub za granicą, rozłączają. Niedawno żony (bez meżów) zaczęto wywozić do gubernji orenburskiej. Unity nie ma spokoju nawet we własnym domu, u ogniska rodzinnego. Sledzi go oko szpiega. Nie może nawet modlić się głośno, gdyż natychmiast go schwycą i każą płacić karę. Ze wsi Studionka (parafia Łomazy), unita Aleksander Wysocki za śpiewanie różańca u siebie w domu zapłacił 50 rubli kary, a Andrzeju Jaruszkowi także za śpiewanie różańca sprzedano na licytacji parę wołów, wastających około 150 rubli.”

Temat do dramatu królewskiego.

Belgrad 8. września.

Kto w ostatnich tygodniach czytał w dziennikach o całych spotkaniach króla Milana z królową Natalją, może mimowolnie sądzić, że stosunki obojga w jakiś sposób zgodny się ułożyły. Tak jednak nie jest: królestwo się rozszala i to prawdopodobnie na zawsze. Królowa dawno już pragnęła rozvodu, ale dopiero teraz zdolano na to uzyskać królewskie zezwolenie. Chodziło głównie o następcę tronu, którego oboje rodzice zarówno kochają, a szczególnie królowa uwielbia. Za pośrednictwem dworu wiedeńskiego ułożono się w ten sposób, że młody książę mieszkając będzie przy matce i tylko w czasie letnich wakacji wolno mu będzie odwiedzić ojca.

Ostatnim razem spotkali się małżonkowie na dworcu buda-peszteńskim, gdzie król swego dwunastoletniego syna oddał pod opiekę matki. Na pożegnanie ucałował król Milan rękę pięknej Natalji, i — jak zapewniają obecni, odwrócił się szybko, ażeby utrząć łzę cisnącą mu się do oczu.

Coż robić i ludzie odziani królewską purpurą mają serce i mają chwile, w których są słabsi niż sztuczna ich powaga tego wymagać się zdaje.

Nie jest to niezwykły wypadek. Żony obu poprzedników Milana żyły w separacji ze swoimi małżonkami. Milica, żona i doradczyni pierwszego księcia, założyła Nowej Serbji Milosza Obrenowicza, żyła długie lata osobno w monasterze Rawanica, gdzie też ją pochowano.

Małżeństwo hrabiny Julji Hunyady z księciem Michałem Obrenowiczem zostało przez skrupyłe unieważnione z powodu bezdzietności (obecnie nazwa się księżną Orenstein i na bezdzietność nie ma powodu się zżalać) — dzisiaj opuszcza królowa Natalja miejsce, gdzie nie jedną przysłaną przesyła chwile. Mają wewnątrz często ciernie te korony! Cały ród Obrenowiczów składa się obecnie z sześciu osób: król, królowa, następcą tronu, matka i dwie ciotki króla. Jest to wprawdzie rzecz szczególną, ale nie mniej przeto pewną, że w Serbji nie słyszy się nie o królowej matce, nie ma jej nawet zapisanej w tablicy genealogicznej Obrenowiczów.

Starsza ciotka króla zaślubiła księcia Tichomila Nikolicia: małżeństwo to jest bezdzietne. Druga ciotka, nazwiskiem Katarzyna, ma syna z pierwszego małżeństwa z byłym regentem Błaznowcem, drugi raz wyszła za mąż, ale małżeństwo to jest bezdzietne. W ten sposób zostaje następcą Aleksander, jedynym potomkiem rodu Obrenowiczów.

Wyliczając władców Serbji nie wymienim Obrenowicza II., starszego syna Milosza a brata Michała Obrenowicza III. Ten bowiem dopiero na łożu śmierci był proklamowany księciem. Faktycznie więc nie rządził.

Niemcy a Rosja.

Nordd. Allg. Ztg. wystąpiła 9. b. m. z drugim artykułem o postawie Niemiec w sprawie bułgarskiej. U wstępu zajmuje się organ kancelarski nowymi wywodami *Gaz. Kolonjskiej*, która ubolewa nad zaniechaniem zjazdu cara z cesarzem Wilhelmem i ze swej strony żąda od Rosji zbliżenia się do neutralności. *Nordd. Allg. Ztg.* występuje tedy przeciw zapatrywaniu, jakoby polityka niemiecka w sprawie Bułgarii wskazywała była potrzebę, w zamian za nią uzyskania czegoś od Rosji. „Nie wiemy wcale, na czem właściwie polegaćby mogły owe zbliżenia się Rosji. Wizyta kurtoazyjna w Szczecinie, gdyby się odbyła, sama w sobie nie mogłaby być uważaną za fakt, dla którego mocarstwo takie, jak Niemcy, czułyby się zniewolone, skierować swoją politykę inaczej, aniżeli tego interesu narodu niemieckiego wymagają. Wizyta tego rodzaju nie jest w stanie wpłynąć niarodawczo na politykę — czy odbyła się w Gdańsku, lub Skierniewicach, czy w Kromierzu. Czyżby według *Gaz. Kol.* było możebnem, aby rząd niemiecki i cesarz tego rodzaju spotkanie się dwu suwerenów i sąsiadujących z sobą monarchów uważał za ekwiwalent tego, iżby w danym razie nawet uprawiali w Bułgarii politykę „niemiecką”? Polityka przestrzegana na Wschodzie nie jest jednak niemiecka, lecz wyłącznie niemiecka i nie przestanie taką być, gdyby oprócz tego była dla Rosji przychylną. Polityka rosyjska nie występuje nigdzie przeciw naszym; nie przywiązujemy do niej ani obaw, ani nadziei i nie oczekujemy z jej strony tak dobrze jakiejś akcji, jak teje zaniechania — jeśli by to wszystko przyszło nam okupić jakimikolwiek ofiarami naszych interesów lub naszej godności. Nie sądzimy, aby polityka niemiecka handlowała w ten sposób z Rosją, aby oczekiwała takiej kompłanacji lub jej potrzebowała. Siła niemieckiej polityki tkwi w jej braku potrzeb. Tak samo rzecz się ma w obec Rosji i polityce naszej ubywa na wszelkich motywach wyrządzania temu mocarstwu przysług, za które moglibyśmy spodziewać się wzajemności. Ubolewalibyśmy bardzo, gdyby artykuł *Gaz. Kolonjskiej* wzniecił w Rosji to mniemanie, że nasza postawa w kwestji bułgarskiej, przyznana także dla Rosji wywołana jest staraniem, aby z jej pomocą uzyskać jakieś rosyjskie grzechnosci — choćby tylko uprzejmości. Mogłoby to bowiem wywołać tam skłonność do trasowania dalszych węskli na rachunek tych wrzeczonych aspiracji naszych. Linja, nazwana przez Niemcy od dawna za właściwą — szacunek dla traktatów i trwanie przy stworzonym przez takowe podziale potęg i wpływów — ta linja jest dla Niemiec tak samo dziś wskazana, jak nią była w roku 1878. A poruczyć tę linję tak odpowiednią wówczas i dziś dla interesów niemieckich, poruczyć nie z innych względów, jak jeno dla tego, że ona nie jest antyrosyjską — byłoby polityką jakiejś nie zwykły uprawiać gabinetu mocarstw w bieżącym stuleciu. Byłaby to polityka podobna do tej, którą miał Francja i Rosja podczas 7-letniej wojny a jakiej dotychczas nie podobna imputować Niemcom od chwili ich restytucji.”

Wypadki na Wschodzie.

Z Paryża donoszą do *Fremdenblattu*, że polityczne sfery tamtejsze sądzą, iż książę Koburg powinien wydać manifest do narodu, rozpisząc nowe wybory — i wyjechać. Jeżeli dopiero z tych wolnych wyborów wyjdzie ponownie, będzie mógł starać się o potwierdzenie mocarstw. Jeżeli książę pozostanie w Bułgarii, będzie to hasłem upadku jego i kraju. Piękne rady — ani słowa!

Jeżeli „Ajencia Havasa”, która niejednokrotnie dowiodła, że nie jest nieomylną, dobrze jest poinformowana, to Niemcy w kłopotliwej istotnie sytuacji postawiły Turcję. Jak wiadomo, Turcja upraszała Niemcy, ażeby zechcieli wyjednać u mocarstw zgodę na propozycje rosyjskie. Niemcy miały odpowiedzieć, że przyjmą to pośrednio jedynie pod warunkiem, jeżeli Turcja projekty rosyjskie uzna za swoje. Stało się więc to, czego w Stambule najbardziej się obawiano, to jest, że Turcja zgodząc się na propozycje księcia Bismarka musiałaby opuścić dogodnie stanowisko, Bismarka w rzędzie przeciwników Koburga a więc w sprzeczności z interesami monarchji austro-węgierskiej i Anglii. W sprzeczności z tem doniesieniem „Ajencji Havasa” stoi depesza londyńska, według której ks. Bismark miał zupełnie odrzucić żądanie Turcji. Należy nam czekać na fakta.

Emigranci bułgarscy zamieszkali w Petersburgu prowadzą w dalszym ciągu swą robotę. Jak donosi *Swiet.* w tych dniach odbył posiedzenie, na którym między innymi znajdowali się pp. Teodorow, Wołkow, Bielow, Janczewicz i Panow. Na posiedzeniu tem rozprawiali nad ostatnimi wypadkami bułgarskimi i w rezultacie zredagowali, na którym między innymi znajdowali się pp. Teodorow, Wołkow, Bielow, Janczewicz i Panow. Na posiedzeniu tem rozprawiali nad ostatnimi wypadkami bułgarskimi i w rezultacie zredagowali, na którym między innymi znajdowali się pp. Teodorow, Wołkow, Bielow, Janczewicz i Panow. Na posiedzeniu tem rozprawiali nad ostatnimi wypadkami bułgarskimi i w rezultacie zredagowali, na którym między innymi znajdowali się pp. Teodorow, Wołkow, Bielow, Janczewicz i Panow.

„Rzym. Do Papieża rzymskiego Leona XIII. „Nie w porę wybraliśmy się z waszem błogosławieństwem, udzielonem ks. Ferdynandowi na

panowanie w Bułgarii. Wasza nieomylnyść na przewidywała niestety, że nasza ojczyzna od tysiąca lat pielegnująca swą wiarę prawosławną, upozwoli na to, aby w Bułgarii osiadła się i krzewiła herezja i że wkrótce już nadejdzie chwila, gdy chwast ten wyrwany zostanie z korzeniem.”

Emigranci bułgarscy.

Wystawa krajowa.

Kraków 10. września.

Za ziemiopłody przyznano następujące odszczerólnienia:

I. Dyplomy honorowe p. Augustynowiczowi Bolesławowi i p. Przechwałowi ze Sławna Sławimskiemu z Kleczy.

II. Medale srebrne rządowe: stacji doświadczalnej kartofli oddziału Bóbreckiego Towarzystwa gospod. galic. (kierownik stacji p. Bischof), p. Czajkowskiemu z Medwedowic, p. Byschowi, p. Czapkowskiemu z Medwedowic, p. Ferdynandowi Haischler z Koemyrzowa.

III. Medale srebrne Tow. roln. krak. p. Chłranowskiemu ze Szczodrowic, p. Aleksandrowi Lippomanowi z Dobranow, p. Stanisławowi Larysz Niedzielskiemu ze Sledziejowic, p. Kłosimskiemu z Bączali górnej.

IV. Medale brązowe rządowe: panu Felicy Szymbalskiemu z Morawicy, p. J. Skirlińskiemu z Liszek, p. Seelingowi von Saulettens z Izdebnika, irabianca Wandzie Zamoyjskiej z Ohladowa, panu Stefanowi Sekowskiemu z Ryżek.

V. Medale brązowe Tow. Hr. Arturowi Potockiemu z Sędziszowa, p. Włodarczykowi, włocianinowi z Brzegów.

VI. Listy pochwalne: hr. Antoniemu Potockiemu, p. Janowi Skirlińskiemu, p. Sandoz Feliksowi z Prokocina, baronowi Brunickiemu.

Komisja, oceniająca instrumenta muzyczne przyznaje następujące odznaczenia:

1. Medal srebrny państwowy p. Sliwińskiemu Janowi ze Lwowa za organy i harmonium. 2) Medale brązowe państwowe pp.: a) Drodzowskiemu Janowi z Krakowa za fortepian, b) Woronickiemu Franciszka z Przemysła za fortepiany, c) Hauslerowi Gustawowi z Krakowa za skrzypce i instrumenta drewniane. 3) Listy pochwalne pp.: a) W. F. Fabiszewskiemu z Czerniowic za fortepian, b) Grocholskiemu Janowi z Starogo Sącza za organy i harmonium, c) Langowi Karolowi ze Lwowa za skrzypce, d) Sebekowi Franciszkowi ze Lwowa za instrumenta blaszane. Skrzypce góralskie roboty Szweda Franciszka z Pędzi Małej, odeślą komisja do oddziału przemysł domowej, jako instrument bowiem muzyczny nie mają wartości w stosunku do swojej ceny.

Z prowincji.

Stanisławów 10. września. (Upały. — Stosunki kapielowe. — Zbliżająca się walka dziennikarska.)

Już od dwóch tygodni mamy nieznośne upały, dosięgające 36° wyżej zera. Jakaś niezwykła duszna i piękna atmosfera towarzyszy tegożorzemu latu bałskiemu. Ten i owa, którzy przed zimnem i deszczem sierpniowym z miejsc kąpielowych powiekali, żałują dziś tej nieszezęsnej chwili pościelub. Byłoby to bardzo miłym jest obecnie pobyt w naszym mieście. Wiecej przecież. Ze brak nam ogrodu publicznego a przy obecnej mizerji finansowej miasta można z wszelką pewnością twierdzić, że już ch, ba prawniki nasze ogrod ten zobaczą. Nadto tumany kurzu w ciągu dnia się zwiększające podnoszą się wesoło na ulicach naszych, raz na dwa dni skrapianymi. W istocie nie mogą pojąć tej oszczędności w zwilżaniu ulic. Oszczędność taka jest tu nie na miejscu i powinniaby gdzieś indziej raczej być użytą! Przecież woda nie kosztuje a sikawki nasze obecnie gdzie indziej nie są używane, bo pożarów dzięki Bogu dawno już nie mieliśmy.

W obec wspomnianych upałów robia u nas najlepsze interesa właściciele haków numerowanych, które od rana do wieczora pedzą do Bystrzycy i u powort. Skoro już przyszedłem na ten temat, muszę podnieść nasze nader niemoralne stosunki kapielowe. Oto miejsce, gdzie piękne nasze damulki pluskają, jest zaledwie o czterdziestu krokach oddalone od miejsca kapielowego, dia pięci brzydkiej przeznaczonego. Zdaje mi się, że, jak na stacyon Stanisławów, oddległość ta jest trochę za mała i mogłaby o drugie 40 kroków być powiększona.

Wieczorem gromadzi się wszystko w cyrku, w teatrze ruskim i w ogrodzie Fischera.

Jak przedtem, tak i teraz daje wspomniany teatr przedstawienia przed nader szczerpłą publicznością, choć zadaje sobie wiele pracy i nie ma siły podnieść nasze nader niemoralne stosunki kapielowe. Dużo wspomnieć o wybornej aktorze pani Kiszewskiej, która dzwicznym swym głóskiem zachwyca i entuzjazmuje. Za to jest restytucja Fischera co wieczora przepiękna. Ale — prawda! — tam popisują się szanowni wiedeńskie. Smutno!

W końcu donoszę wam o zbliżającej się u nas walce dziennikarskiej. Oto pokaże się u nas niezadługo drugi tygodnik; będzie to organ stronnictwa konserwatywnego naszej rady miejskiej, którego pierwszym zadaniem będzie skrócić żywot naszego postępowego *Kurjera*. Podobne pożeranie jednego dziennika przez drugi będzie teraz już po raz drugi u nas miało miejsce. Przed rokiem bowiem rządził obecnie wychodzący *Kurjer* konserwatywny *Kronikę stanisławowską*.

Wątpię, czy zamierzona operacja powiedzie się naszym radnym konserwatywnym, bo *Kurjer* cieszy się u nas wielką sympatją i jak na dziennik profesjonalny posiada poważną cyfrę abonentów, — szło 300.

Podhajce 28. sierpnia. (Pobeg)

gnało towarzystwo kasynowe austriackie, przeniesionego z tam na obwodowego w Tarnopolu.

Pan Eichel podbił sobie pobyt w Podhajcach: se... nie dziw, że cała inteligencja na bankiet, urząd... niem członkó...

Pożegnanie było uroczyste i nadzwyczaj serdeczne, bo też w osobie P. Eichla nietylko sąd — jak to kierownik tegoż w swoim przemówieniu podniósł, — traci niezamordowanego w swej pracy, sumiennego i uczciwego sędziego, lecz i publiczność straciła męża, który najlepszym zaletami serca i charakteru zjednał sobie ogólną sympatję.

Pan Eichel opuszczając nas, nie zostawia tu nikogo, koby za nim szczerze nie żałował, bo też odznaczał się tem, że przy każdej kwestji drażliwej natury stał z taktem na uboczu, nie rzucał się nigdy w wir zaskiankowych ploteczek, przeciwnie, zamiast różnić, łączył często powasniowanych i zjadł też mir, którym się cieszyły w wszystkich warstwach społeczeństwa.

(Ch.) Monasterzyska 7. września. (Wyszyskiwanie włościan.) Jako szczerzy przyjaciel ludu, nie mogą obojętnie patrzeć: w jaki niesumienny sposób ajenci fabryki maszyn rolniczych w Nowym Leżynie w Morawie, będącej własnością p. Drökslera, wyszukują ten lud i obafanują. Jeden z owych agentów, który listem gończym był ściągany przez sąd krajowy karny we Lwowie za sprzeniewierzenie, Stanisław K. osiedlił się w Monasterzyskach i rozpoczął w okolicy swą operację na olbrzymią skalę. Z wrodzoną przebiegłością omamia i podchodzi łatwowiernych chłopów, którzy dają się namówić do zamówień siewczarni, które albo w drodze polaniam się, albo po użyciu kilkakrotnie się psują. Firma owa nieuwzględnia pobranych przez ajenta zadatków i zamiast rat miesięcznych, jak brzmiała umowa, żąda wypłaty całej należności. Chłop się zapożycza u lichwiarzy, aby się wykrywał z matni, w którą został wciągnięty przez niesumiennego i natrędnego ajenta. Z dostarczonych tu przez fabrykę Drökslera siewczarni, co najmniej połowa jest już nie do użytku! Włościanie zdesperowani oszukani, nie wiedząc co począć z tym fantem, gdyż pp. ajenci z zasady nie pokazują się w te strony, gdzie biednych włościan w tak ohydny sposób oszukali.

Gmach dla kolei państwowych.

(m) Gmach ten, którego budowa została w tych dniach ukończona, jest prawdziwą ozdobą ul. Trzebiego Maja i powiększył niezbyt dotychczas liczną szereg okazałych gmachów w naszym mieście. Ze jenerała dyrektora kolei państwowych zdecydowała się na budowę własnego gmachu, jest to prawie zastępa dyrektora p. Kłosańskiego.

W obec tego, że budynek należy bezsprzecznie do piękniejszych gmachów lwowskich nie od rzeczy będzie dać krótki jego opis.

Gmach ten, biorąc na uwagę stronę zewnętrzną, robi bardzo korzystne wrażenie. Można tylko zrobić zarzut, że frontowe kolumny powtarzają się niepotrzebnie aż trzy razy i powodują monotonię. Zagłębienie, chociaż dość konwencjonalny, jest wcale piękny a posąg Merkurego (dłuta prof. Marconiego), który należy bezsprzecznie do bardzo szczytliwych produkcji, zaleca się dobrmi formami, popiawnym rysunkiem i robi rzeczywiście imponujące wrażenie. Szkoła tylko, że budynek nie posiada odpowiedniej do swych rozmiarów przestrzeni, z której daleko korzystniej można by obserwować.

Wejście główne dzieli się na trzy kondygnacje a to na główną bramę wjazdową, która wychodzi się w prostej linii na podwórze i na dwie boczne. Z prawej strony wchodzi się do vestibulu, lewa strona zaś zamaskowana dość bezpretensjonalnie drzwiami, prowadzącymi do prywatnego pomieszczenia dyrektora. Nie ulega wątpliwości, że o wiele piękniej by było, gdyby wejście główne prowadziło nie na podwórze, lecz wprost do vestibulu. Uwzględnił jednak musimy warunki terytorjalne, z którymi architektka musiał się liczyć.

Budynek wzniesiony jest w stylu nowoczesnego renesansu i posiada bardzo piękne linie architektoniczne, żałować jednak należy, że w wielu miejscach przedawano go ornamentacjami, chociaż nader udanymi. Szczególnie vestibul główny jest absolutnie niemi przepiękny, tak że mimowoli widzi odnosi wakatku tego inne niż zamierzono wrażenie.

Na pierwszym piętrze vestibul wprawdzie jest znacznie rozszerzony i robi więcej imponujące wrażenie, pod względem jednakże ornamentacji nie posiada czystości stylu, gdy bowiem plafon wyłożony jest ornamentacjami w stylu frankuskim, fryz natomiast jest dziwnym dysonansem renesansu niemieckiego.

Opuszczając vestibul główny wchodzimy w boczne korytarze, a zład po kręconych kamiennych schodach o żelaznych balustradach na drugie piętro. Podwórze jest bardzo wygodne i schludne, wyłożone drobnym brukiem kostkowanym. Będą tu, jak się zdaje, utworzone kłomby kwiatowe. Tylna część budynku tej oficyjny jest trzypiętrowa.

Gmach ten posiada 70 pokoi wcale obszernych z dobrem światłem a nadto mieści w sobie 3 pomieszczenia, które zajmują dyrektor i dwóch urzędników.

Biurowe rozlokowane zostały w sposób następujący: Parter: kasa, likwidatura i pomieszczenie prywatne dyrektora.

Pierwsze piętro: prezydjum, sekretariat, ekspedytura, registratura i zarząd materiału.

Drugie piętro: Zarząd budowy i konserwacji, biuro ruchu i komercyjne, wreszcie zarządstwo telegrafu.

Trzecie piętro (oficyjny): Zarząd służby porożniczej i warsztatowej.

Jeżeli wytkniemy pewne małe usterki w architekturze, to z drugiej strony jeszcze raz podnieść musimy z naciskiem, że całość budowy jest nadzwyczaj piękna i imponująca i tylko życzeliśmy sobie należało, aby Lwów w najbliższym czasie otrzymał więcej takich gmachów, które będą jego prawdziwą ozdobą.

Budowa gmachu dla kolei państwowych wykonana została według projektu architektki tutejszego p. Rawskiego. Koszt budowy jest stosunkowo nader mały, wynosi bowiem tylko 170.000 złr.

Zastępa to jest także p. Kłosańskiego, za jego bowiem poradą i wskazówkami fundamenta są betonowane a nie, jak pierwotnie zamierzano, pilotowane. Pilotowane bowiem kosztowałyby przynajmniej o 20 tysięcy złr. więcej a nadto budowa przyciągnęłaby się była o rok dłużej, w skutek czego dyrekcja kolei musiałaby na fundusz interkalarny zapłacić 10.000 złr., tyle bowiem wynosił czynsz roczny wynajmowanych lokalności.

KRONIKA.

Obista. P. Wł. Bentkowski, złożył w ręce zarządu Towarzystwa swój prezesa wyraz. Kazimierz Zgórnowski do n. Oktaw

dworca kolei na ementarz krakowski odbędzie się w wtorek d. 13. bm. o godz. 10. z rana. — W dniu dzisiejszym zmarł po długiej i ciężkiej chorobie Ferdynand Pluschek, emerytowany radaa namiestnictwa, były starosta w Rzeszowie, Brzeżanach i Zloczowie. Zmarły w podeszłym latach starości, był przez całe swe życie osobą stanu urzędniczego, w każdym powiecie, gdzie czas dłuższy przebywał, zaskarbił sobie prawdziwą sympatję i uznanie. Jakkolwiek nie tej ziemi syn, był uczciwym obywatelem kraju, zrosł się z nim i kochał go. Gdy przed dwoma laty obchodził 50-letni jubileusz swej służby, otrzymywał dowody życzliwości ze wszystkich stron kraju, zwłaszcza zaś z powiatu zloczowskiego, gdzie tak przez włościan, jak i przez obywatelstwo był zarówno czczony. Ostatnie lata spędził we Lwowie. Śmięcił towarzyski jego życia również czołgiednie starszki, była ciemna, który do reszty starzał nadwatłone siły. Ostatnie dni jego były jednym pasmem cierpienia.

Kalendarz. Wtorek (13.): Tobiasza wryzn. — Chronisława. Wschód słońca o godz. 5. min. 41, zachód o godz. 6. min. 10.

Kalendarz myśliwski. We wrześniu wolno polować na jelenie, kozy (rogacze), lisy, jarzabki, ciętrzewie i głuszcze, bażanty i kuropatwy, przepiórki i dzikie gołębie, drobie i pardwy i ptactwo błotne i wodne w ogólności.

Wygrana banku hipotecznego na wielki los loterii rządowej państwa otomańskiego wynosi 600.000 fr., wszelako została zredukowana do połowy tej sumy. Czas donosi, jakoby dyrekcja banku zamierzała wygrany ten użyć na cele poparcia przemysłu domowego w Galicji.

Mianowanie. Minister handlu zamianował oficjała przy izbie obrachunkowej dyrekcji poczt i telegrafów, Wiktora Jurowskiego, rewidentem rachunkowym tamże.

Mianowania w armji. Elew wojskowy I. klasy w rezerwie, dr. Tadeusz Kijas, został mianowany starszym lekarzem przy pułku piechoty nr. 57., elew lekarzy, dr. Eugenjusz Ladowicz i dr. Stanisław Momiłowski, zostali mianowani lekarzami-asystentami przy szpitalu garnizonowym nr. 15. w Krakowie, wreszcie elew lekarski II. klasy, dr. Emil Turzański, został mianowany lekarzem starszym przy szpitalu garnizonowym nr. 1. we Wiedniu.

List Naumowicza. Nowy Prołom zamieszcza list Naumowicza, pisany z gubernji kijowskiej, w którym wycytuje następujący ustep:

„Niekiedy z naszych ziemiaków udają się do Rosji w nadziei otrzymania posady. Przybywają tu np. nauczyciele z nadzieją posady, niemający dokładnej znajomości literackiego języka rosyjskiego. I zład nieprzyjemne wynika rozczarowanie, ale niechybnie się zapytali siebie, czy przyjeżdżo w Galicji nauczyciela, niewiadającego dokładnie urzędowym językiem polskim? Nie wszędzie powodować się można uczuciem, wszędzie górą idzie prawo! — Z tego, co Naumowicz pisze, wynika najlogiczniejszy wniosek taki: Pp. rusofilo zarzucają Polakom w Galicji, że nie uznają Rusinów, oż jeżeli to prawda, tak samo zupełnie postępuje w obec Rusinów także rząd rosyjski. Więć nawet w takim razie Polacy jednako mają z rządem carskim prawo — do sympatji choćby rusofilów. A przecież Polacy — tego ponosić nie zaprzeczają — nie czynią i kroku bez ustępy dla Rusinów.

Lekkośmiały przyjmowanie służących nieposiadających książki służbowej, zdarza się szczególnie między ludnością żydowską bardzo często a to z tego powodu, że służy takie nie będąc w zupełnej zgodzie z władzą bezpieczeństwa, ohtnie zgadzają się na niższą zapłatę, aby tylko nie były meldowane. Nie dziwi więc, że takie podejrzane indywidua okradają swoich służbodawców i ulatniają się następnie bez wieści. Oto wczoraj Mojżeszowi Sofferowi, właścicielowi składu towarów lokoiowych, służąca „Kasia“ (nazwiska jej p. S. nie zna, gdyż przyjął ją z ulicy bez książki służbowej), skradła zegarek, lichtarze i żyłki srebrne a emal, że nie zabrała ze sobą całej garderoby, która była już spakowana w dwóch tłumokach, których wyniesieniu przeszkodziła żona Soffera. „Kaski“ policja dotychczas nie wyszła.

Poprawne tłumaczenie. Z Brodów nadesłano nam ogłoszenie w języku niemieckim i polskim. Wiadomo jednak język polski nie kwitnie bardzo w tem miasteczku, gdyż w kilkuwierszowym tłumaczeniu zrobiono tyle błędów gramatycznych, że trzeba być chyba właścicielem drukarni w Brodach, panem F. Osterstetzerem, żeby się na to odważyć. Afisz ten tak się przedstawia:

W ogrodzie J. Stoka w Starych Brodach. Dziś we czwartek 8. Września 1887 Przedstawienie gymnastyczne, Akrobatyce sztuki Herkules, itd. od A. Bono. I Plac. 50 ct. wstęp 20 ct. Pożątek o godzinie 8 upraszam uprzejmie O łaskawe a liczne odwiedziny A. Bono. w Soboty przedstawienie, z nowym programem.

Statystyka pocztowa. W sierpniu b. r. nadano we Lwowie: 196.439 listów prywatnych niepoleconych (między temi 10.703 do adresatów w mieście); 43.047 kart korespondencyjnych; 11.682 posyłek pod opaką; 6095 posyłek z próbkami; 130.790 egzempl. gazet; 128.361 listów urzędowych; 15.135 listów poleconych; 10.961 przekazów na kwotę 344.765 zł. 70/10 ct.; 54.039 posyłek wartościowych, między temi 10.994 za pobraniem w kwocie 150.172 zł. 34 ct. — Ogółem 596.549 posyłek, zatem o 4021 więcej jak w sierpniu 1886 r.

Nadeszło do Lwowa: 164.446 listów prywatnych niepoleconych; 30.510 kart korespondenc.; 7849 posyłek pod opaką; 5770 posyłek z próbkami; 32.089 egzemplarzy gazet; 52.145 listów urzędowych; 28.212 listów poleconych; 20.162 przekazów na kwotę 399.873 zł. 18/10 ct.; 30.516 posyłek wartościowych (między temi 7710 za pobraniem w kwocie 80.117 zł. — Ogółem 371.699 posyłek, zatem o 3879 więcej jak w sierpniu 1886 r.

Skutkiem wzdrowienia zmarł 10. bm. w ezer-niowieckim szpitalu zarządca tamtejszego akcyjnego tartaku parowego p. Otmars Feldsman. Przed 10 miesiącami ukąślił go był w palec mały piesek pokojowy. Nieznaczna ranka zagoiła się wówczas wkrótce i dopiero w dziesiąty miesiąc później wybuchły symptomy tej strasznej choroby. Wśród męczarni i okropnych objawów szła zmarł nieszczęśliwy człowiek po 24 godzinach. Wypadek ten jest kontr-dowodem przeciw twierdzeniu Pasteura, który jako maximum wybuchu choroby oznaczał dni 60.

Pociągowe objawy. Dnia 4. września odbyła się w Kółku rolniczym w Szówsku pod Jarosławiem loteria fantowa na rzecz kolonistów lutrów a gdy znaniskiem jako fanty były na stole: siocki, piłka, osiłek, dółko, raszpla i kilka książeczek Macierzy polskiej. Włościanie słuchali z uwagą wywodu o przesładowaniu braoi naszych przez Puskawki i wykupywania ziemi na rzecz kolonistów lutrów a gdy przyszło do losowania, rozkupili wszystkie losy, 100 po 10 centów, zebrano 10 zł. W loterii uczestniczyli także młodzi włościanie, którzy przybyli zapisać się do zawiązującej się straży ochotniczej pożarnej.

Wielki pożar. W Podhorodcach, koło Skolego, w powiecie trybickim, wybuchł 25. zm. o 11. godzinie w nocy pożar tartaku, będącego własnością Adolfa Brödera, który tak tartak, jakoteż sąsiednią fabrykę

mebli w przynę obrócił. Szkoła wyniosła ma 20.000 złr.; ubezpieczenie było tylko budynki na 10.000 złr.

Bankiet dziennikarski. W Krakowie odbędzie się w środę po południu bankiet na cześć dziennikarzy zabranych tak z okazji wystawy.

W cyrku Sidolego odbędzie się, jak nam donosi dr. Władysław Balko, przedstawienie na dochód Domu pracy, dnia 15. bm. Biletów nabyć można w księgarni pp. Sayfarta i Czajkowskiego.

Agitacje wyborcze. Donoszą nam z Sambora, że w czasie wyborów do rady miejskiej rozwinęto tam niebywałą dotąd agitację. Walka ta nie zbyt legalna, wywołała protest przeciw wyborom z III. kółka.

Zapiski policyjne. Skradziono 2 wazoniki porcelanowe, potrzebne i pozłacane, wartości 15 złr., z okna domu pod l. 15. ul. Krzeszowskiej. Znaleziono 2 złr. Przytrzymano jako podejrzanego pochodzenia binokle wojskowe we futerales, chustkę czerną, 5 koszul grubych, 6 par kalosów; czarny spencer, białą kiltę, bluzę wojskową, parę butów, kapelusze i płachtę.

Skandaliczna scena — jak pisze *Gazeta Polska* — rozegrała się w piątek o godz. 5. po południu, przy rogu rynku i ulicy Pańskiej w Czerniowcach. Był to jeden epizod z licznych, jakich w przeciągu paru ubiegłych miesięcy dostarcza Czerniowcom rozgrywający się dramat rodzinny. Nie wymieniałybyśmy nazwisk bohaterów wstrętnego zajścia, gdy atoli uczynił to już kronikarz gazety urzędowej, odpowiedzialność za niedyskreję nie spada na nas. Sąd i publiczność od dłuższego czasu zajmują się procesem separacyjnym, jaki prowadzi z sobą pp. Tytusowie Wassilko, a w którym nieposłedinią rolę odgrywa osoba doktoranda praw, p. Stefana Blaukopa. Szczęśliwie skandalicznych swarów nie nadają się zgoda do druku, mimo to strony same przypominają się ogółowi, bądź to przez ogłoszenia pani Wassilowej, iż długów za męża płacić nie będzie i że prowadzi z nim proces rozwodowy, bądź znowu przez aktja publiczne p. Blaukopa, który będąc żydem, przyjął obecnie wyznanie grecko-orientalne i nazwał się Stefanem...

W ostatnich tygodniach w okolicy wieści o przykrych epizodach dramatu i wiadomo tylko było, że p. Tytus Wassilko wyjechał z Czerniowca, jak mówiono, na zawsze. Od kilku dni jednak zjawił się znowu w mieście, w piątek zaś o wspomnianej porze, przechodząc obok kawiarni Europejskiej, spotkał oko w oko p. Blaukopa. Mówią, że Blaukopf oddawała przyrzekł zemsta panu Wassilko i obecnie pierwszy zaoepił go uchybiającymi słowy. P. Tytus rzucił nawzajem: „Du sebbiger Jud!“ — i na razie rzeseli się w przeciwnych kierunkach. Gniew jednak wstrzymał ich na nowo. P. Tytus zawrócił ku rynekowi, gdzie Blaukopf stanął, zapewne przypomniałszy sobie, że już nie jest „Jud“ i — dobył z kieszeni rewolwer. Wassilko trącił ręką z rewolwerem i spowodował, że — jak mówią jedni — wystrzał padł w kamienie toatroaru, a — jak inni twierdzą — brną weale nie wypaliła, poczem obaj zapanicy rzucili się na siebie. Przez chwilę słychać było tylko klaskanie wymierzanych wzajemnie policzków i przekleństwa, niemożliwe do powtórzenia. Blaukopf znowu podniósł rękę rewolweru do przeciwnika i uderzył go po nosie łufą, lecz w tej chwili stanął między nimi p. Wiese, zastępcza naczelnika straży ogniowej i szybkim uderzeniem ręki odtrącił Blaukopa, wydierając mu broń z ręki. P. Wiese obaj polecł iść na inspekcję policji, po drodze jednak Wassilko, czując się bezpiecznym, okładał jeszcze Blaukopa w niemiłosierny sposób. W biurze policyjnym spisano protokół, zatytułowany rewolwer i strzelano Blaukopu, p. Wassilko zaś pobiegł do apteki i obłożywszy podrapane policzki ogromnymi plastrami angielskimi, wysiadł do dorozki i jeździł dokoła rynku, przez długi czas rozprowadzając szczegóły zajścia, ich powody itp. Tym niezliczony ludu przypatrywał się scenie i oglądał tryumfatoru.

Ważna okoliczność, czyli Blaukopf strzelił lub nie, dotychczas nie została wyjaśniona. *Corpus delicti* jest 6-strzałowym (7 milim.) rewolwerem. W pięciu otworach znaleziono naboje z kulkami, szóstego zaś naboju braknie, lecz ci, co oglądali łufę, twierdzą, iż jest ona zupełnie nową i nie ma wałec znaków, jakoby przez nią strzelano.

Na kongres higieniczny, który odbędzie się w Wiedniu d. 28. bm., wyjeżdżają z Bukowiny: pp. dr. Röhrer, dr. Zaleski, dr. Kasprzycki, dr. Wolan, starszy radaa budownictwa Pawłowski i architektka Gregor z Czerniowca, dalej: pp. dr. Kluczenko z Suwawy, dr. Poras i aptekarz Dekani z Radwieca, oraz dr. Okuniewski z Kimpolungu.

Związek notariuszy austriackich, posiada, jak wiadomo, swój fundusz pensyjny. Liczy on 89 członków z zapewnioną rentą, w kwocie 65.403 złr. Ogólny majątek związku wynosi 181.000.

Z wysięgów. Z Moskwy donoszą pod datą 7go bm.: „Wysięgi dzisiejsze wypały dla naszych hodowców bardzo szczęśliwie. Wielki bieg dla trzyletnich, w dystansie 2 w. 378 sążni o nagrodę imienia hr. Woroncowa Daszkowa rs. 4.000, wygrał niepokonany w tym roku na torach cesarstwa „Ruler“ hr. L. Krasnińskiego, drugie miejsce zajął „Imp“ hr. Magdaleny Ludwikowej Krasnińskiej, trzecie „Provence“ L. Grabowskiego. W gonitwie dla trzyletnich i starszych koni o nagrodę Wojejkowa rs. 1.000, przestrzeń półtora wiorsty, pierwszeństwo odniósł trzyletni „Hajdamaka“ hr. L. Krasnińskiego, druga była „Mira“ L. Kronenberga, trzecią „Madame de Cosse“ L. Grabowskiego. W sobotę będą niewielkie biegi, w przyszłą zaś niedzielę nagroda cesarzewicza rs. 5.000.

Parcelacja. P. Bronisz z Dusznia w powiecie mogielańskim zamierza rozparcelować 380 morgów glebnej ziemi. W tym celu miał się odbyć termin 8. b. m.

Kamieniec, wieś w powiecie kosielańskim, mającą 1200 morgów areau, sprzedał dotychczasowy właściciel p. Skórzewski panu Schraderowi z Brandenburga za 25.500 marek. Znowu przeto spory kawał ziemi wyszedł dobrowolnie z rąk polskich.

Po sześćdziesięciu latach! Za inicjatywą pana Tomaszewskiego, b. wychowawca liceum warszawskiego, w dniu 1. października r. b. w kościele powiżytkowskim zebrać się mają wszyscy pozostali jeszcze przy życiu wychowawcy liceum, którzy ukończyli je w r. 1827, tj. lat temu 60.

Czy ich wielu się zbierze?...
Poszukiwania archeologiczne. Dr. Izydor Szaraniewicz bawi od dłuższego już czasu w okolicy Halięz w celach poszukiwań archeologicznych. W trudnej, choć piękny skutek zapowiadającej pracy pomaga mu ks. Ławrecki, gr.-kat. paroch z Żalukwy.

Zakupno Tyńca. Hrabina Zamojska traktuje z rządem o zakupno od fundusa religijnego dóbr Tyńca z klasztorem i przyległościami. Według pogłoski, mają tam być Benedyktyni z Beuron (w Hohenzollern) sprowadzeni i zająć się restauracją klasztoru. Starania w tym kierunku czyni opat Benedyktynów, ks. Maurus Wolter.

Zjazd adwokatów. Przedwczoraj zamknęty został w Monachium zjazd adwokatów (*deutscher Anwaltstag*). Założona przed 3 laty kasa wsparcia adwokatów niemieckich posiada już kapitał 100.000 marek.

„Tyka musi zostać.“ W czasie manewrów kawalerzyckich pod Wiedniem ograniczono pole, na którym miano wykonać ewolucje, tykami, ażeby żołnierze nie wjeżdżali na sąsiednie, uprawione pola. W czasie ćwiczeń okazało się, że jedna z tych tyk zawadza. Komendant gwardyjskich huzarów książę Wilhelm podjechał ku chłopowi, który stał przy tej tyce i ządał się pilnować swego pola. Wezwał go, ażeby tykę usunął. „Nie — rzekeł chłop spokojnie — tyka zostanie!“ Książę odjechał i wysłał swego adjutanta, ale i ten innego od chłopca nie usłyszał. „Wiedcie kim jest ten oficer, co przedtem z wami mówił?“ — „Nie!“ — „Te książę Wilhelm.“ — „Cajuję jego rączki... ale tyka musi zostać.“ — I istnienie zostało.

Znany agitator Italjanissimów w Splicie, dr. Antonio Bajamonti, został wybrany członkiem rady gminnej. Wybór został jednak unieważniony, ponieważ okazało się, że Bajamonti nie potrafił się wyrachować z kwoty 36.400 zł., które jako burmistrz Splitu użył z kasy na cele kanalizacji. Po nad tę kwotę, jak się okazuje, zaciągnął zresztą bez wiedzy gminy dług w kwocie 30.353 zł. Sprawą tą zajęła się prokuratura.

Wypadek w cyrku. Przedwczoraj zdarzył się w cyrku Merkla w Buda-Peszie okropny wypadek. Wolyżerka Miss Taylor — młoda i piękna dziewczyna spała tak nieszczęśliwie przez skoku przez trzy metry szerokie sukno, że przez dłuższy czas nie dawała znaku życia. Okazało się, że nie zabiła się na śmierć, ale natomiast złamała prawą nogę, wybiła sobie trzy zęby i wywinęła lewą rękę.

Panią w kościele. W Wenecji donoszą, że w kościele Santa Ermagorae Fortunato temi dniami gwałtowna burza wyrwała jedno z olbrzymich okien gotyckich i ruciła je na środek szczenliwie zapelnionej nawy kościelnej. Nieopisaną paniką opanowała nabożna tłumy, sążono bowiem, że to piorun uderzył w świątynię i wszystko zaczęło się tłoczyć ku wychodom. Mnóstwo kobiet i dzieci potrątanów przy tej sposobności a dwóch mężozyn, ugodzonych ciężką orawą okienną, odniosło śmiertelne rany.

Pasteur w Wiedniu. Pisma paryskie donoszą: „63 uczonych francuskich uda się do Wiednia, celem uczestniczenia w kongresie higienicznym. Słychać, że pomiędzy nimi będzie także Pasteur. Znane są ataki, których przedmiotem w łonie austriackiej akademji umiejętności był znakomity ten uczony francuski, to też udział jego w tegorocznym wiedeńskim kongresie obudza powszechną ciekawość.“

W obec tej notacji robią pisma wiedeńskie uwagę, że metoda Pasteura była, dość nawet nieprzychylnie, krytykowana nie w tamtejszej akademji umiejętności, lecz w towarzyszyw lekarzkiem.

Kolej Karola Ludwika — jak donosi *Politische Correspondenz* przedłożyła ministerstwu handlu jeneralny projekt przedłużenia linii Jarosław-Sokal przez Uhrzyno do granicy rosyjskiej. Minister handlu uważa projekt pod względem technicznym za korzystny i zarządził rewizję trasy nowej linii.

Bank ziemski dokonał pierwszej parcelacji w Naramowie.

Pożar sygnalizowano onegdaj około godziny w pół do 10. Pałła się posiadłość Kasptra Wstążki na Żuliesieniu. Lwowska straż pożarna pracowała energicznie do 1. godziny w nocy.

Pamiętki polskie w Wenecji.

Wówczas — pisze korespondent wenecki *Dz. Pozn.* — kiedy mała Bułgaria tak ważną rolę na politycznym heryzonie odgrywa, jakże trudno opędzić się smutnym rozmyślaniami, choćby na tei ziemi włoskiej, przypominającej nam na każdym kroku dawną świetność naszą. Dość wejść do pałacu dózw weneckich i spojrzeć na globus olbrzymi w przepysznej sali „wielkiej rady.“ Rozpatrującej Europę musi przedewszystkiem uderzyć to wielkie państwo „Polonia“, którego litera początkowa z Bałtyku się wyrusza, podczas kiedy końcowa hardo o Euxyn się opiera. Smoleński leży na pograniczu — a Prusy gdzie, czem wówczas były? Na globusie widnieje data rok 1540! Albo w przelicznej sali zwanej „o czterech wieściach“, ów obraz olbrzymi, przedstawiający przyjęcie Henryka Walezjusza króla polskiego, którego potężna Wenecja, ówczesna królowa mórz, z całym przepychem, niemal z ozolobliwością w swe mury (lepiej powiedziawszy marmury) przyjmuje. Cóż dopiero o odległej o godzinę drogi Padwie powiedzieli? Miłowoli myśl się w owe świetne czasy przenosi, kiedy wśród roju młodzieży polskiej przebywającej tu na studiach, takie dziś jeszcze żywe postacie jak Batory, Sobieski etc, jak we śnie ci się przed oczyma przesuwają. W starożytnj auli uniwersyteckiej, wśród setek herbów zasłużonych profesorów owej znakomitej wszechniej widnieje co najmniej dwadzieścia herbów i nazwisk polskich, a nad nimi z dumą wypisane wszędzie: „Polonia“.

Tak samo, gdzie ożwrócić na krągankach, w przedsiokach, wszędzie pełno nazwisk studentów polskich, z których każdy za chlubę sobie uważał, że mógł na nazwiskiem umieścić ten szacowny wyraz: „Polonia.“ A dziś! co prawda, gdziekolwiek kroki zwrócisz, wszędzie słychać mowę polską, ale spytaj się tylko w hotelu o kogo z Polski, portjer ci odpowie: „Jest tu pan taki z Rosji, Austrii lub Niemiec!“

Na Prato, pięknym placu formy owalnej, wysadzonym pysznymi drzewami, znajduję się w okóło w dwóch rzędach około 80 posągów najznakomitszych uemzów, jakich „Alma Mater Pataviensis“ wydała. Między nimi wśród tylu wielkich meżów widnieją dwie postacie, Stefan Batory i Jan Sobieski. Oba posągi trzeba przyznać, są starannie utrzymane. Nie wiem, czy które z naszych pism ilustrowanych umieścił kiedykolwiek wizerunki tych posągów — powinnyby jednak to uczynić. Podaję wam tu dostownie napisy, jakie się na obudowych posągach znajdują:

- STEPHANO BATTOREO
Olim. Gymnasij.
Patavini. Alumno.
Postes. Poloniae. Regi.
clarissimo.
- Stanislaus. Poloniae. Rex
Prolux. St. in. Eius.
Memoriam. St. In. Civit.
Neritissimam. Aunimo.
P. C.
- Anno MDCLXXXIX.
JO ANNI SOBIESKIO
Qui. Patav. Academiam
Alumous. Ingeni.
Patrum. Rex
Egreditur. Paris. St. Belli.
Artibus. Illustravit.
De. Christiana. Rep.
Optime. Merito.
- Stanislaus. Poloniae.
Rex. Monumentum.
Posuit.
An. MDCLXXXIV.

Wiadomości literackie i artystyczne.

Wiadomości osobiste. Władysław Mierzwiński przybył w dniu przedwczorajszym do Warszawy. Słynny tenorzysta przyjechał tam jedynie, celem przyjęcia udziału w koncercie, z którego dochód użyty ma być na budowę pomnika dla Królikowskiego. Mierzwiński natychmiast po koncercie opuszcza Warszawę.

Repertuar teatralny. Dzisiaj „Baron cygański“, jutro „Wiece i Wacek“, w czwartek „Książko“, w piątek „Pan Goldhab“.

Z dramatu Ohneta „Hrabina Sara“ odbywają się próby.

Przedstawienia teatralne rozpoczynają się będą od dnia dzisiejszego o godzinie 7.

Wystawa sztuki. Do działu starożytności pamiatkowych nadeszły na wystawę sztuki polskiej dwa listy Stanisława Poniatowskiego, list Józefa Poniatowskiego i tabakierka z kosei słonwicy roboty Tadeusza Kościuszki, oraz ciekawa rycina z początku tego wieku. Wszystko jest własnością p. Michała Piek w Warszawie, który jeszcze więcej obiecał zabytków ze swoich cennych zbiorów.

Zakazane książki. Pod rządem pruskim zakazane są następujące książki: 1) Rozmowa o czytaniu biblij przez ks. Filochowskiego. 2) Co się stało w Polsce od pierwszego jej rozbioru aż do końca wojen za cesarza Napoleona. 3) Obrazki historyczne (książeczka 3 i 4) z życia świątobliwych, błogosławionych i zasłużonych krajowi cnotą nauką, odwagą i mężstwem Polaków i Polek. 4) Raciczki. Powieść. 5) Szczegółe w Ameryce, przez Wychoźdo. 6) Piśmiennictwo Polskie, przez Józefa Chojezewskiego, wydanie z roku 1869, z powodu treści inkryminowanej na stronie 114, 115 i 324. 7) Upominek dla młodzieży polskiej, przez Wł. Belzę. 8) Dzieje narodu polskiego przez Chojezewskiego, wydanie z roku 1882 (na rok wydania zwraca się uwagę), z powodu treści sawartej na stronie 196 do 199 w ustępie zatytułowanym „Legenda Polskie“. 9) Nowe powiastki historyczne dla młodzieży i ludu naszego, przez J. Gajnarza. Książeczka druga.

W szkole śpiewu p. Izydory z Ostrowskich Grzybińskiej, rozpoczął się już kurs nauki śpiewu w mieszkaniu przy ulicy Teatralnej l. 21. P. Grzybińska znana jest dobrze naszej publiczności tak z estrady koncertowej, jak też jako wyborna nauczycielka, która wyszkoliła już wiele uczennic i zyskała sobie zastronę szerokie uznanie.

Gospodarstwo, przemysł i handel.

V. Walne zgromadzenie towarzystwa leśnego galicyjskiego odbędzie się w Tarnowie dopiero od dnia 24. do 26. września 1887 z programem następującym: Dnia 23. września 1887 o godzinie 7. wieczór zebranie powitalne członków i gości. Dnia 24. i 26. o godzinie 9. rano i o godzinie 5. popołudniu, obrady. Dnia 25. o godzinie 8. rano nabożeństwo w kościele Katedralnym, o 9. wycieczka do lasów ks. Eustachego Sanguzki w Wierchosławicach. Przedmioty obrad: I. Sprawy administracyjne i II. Rozbiory pytań: a) mianowicie: 1. O zakładaniu w lasach stawów pływających. (Referent p. Wilhelm Habicht). 2. O zastawach czyli rzeczach do chwytnia drewna spławianego luznie w zastawianiu takowych ze względu na ulepszenia, pozyczone ze strony dyrektora lasów i domen państwowych galicyjskich p. Józefa Glanza. (Referent e. k. inżynier budownictwa p. Aleksander Zaborkrzycki). 3. O stacjach doświadczalnych leśnych. (Referent wiceprezesa towarzystwa p. Henryk Strzelecki). 4. O rezultatach staży meteorologicznych badających i urzędowych przez ek. ministerstwo rolnictwa w powiecie borszczowskim. (Referent, radaa dóbr i lasów p. Stanisław Piotrowski). 5. Sprawozdanie z wycieczki odbytej do Wierchosławic. 6. Doniesienia z dziedziny gospodarstwa lasowego w ogólności a w szczególności o stanie odnowień leśnych, o kłeskach elementarnych, o szkodach wyrządzonych przez zwierzęta i t. d. (Referent członek wydziału, ilustrator lasów p. Jan Ligman). 7. Wnioski członków towarzystwa

Wydział odniósł się do dyrekcji wszystkich kolei galicyjskich o zmianie cen jazdy uczestnikom walnego zgromadzenia, są okazaniem przy kasie odnośnej stacji kolejowej kart legitymacyjnych na rok 1887, nadesłanych p. T. członkom, którzy uisilił wkładki tegoroczne. Blizsze szczegóły oznajmione zostaną osobnem zaproszeniem, które otrzyma każdy z p. T. członków. Również przypomina się o nadesłaniu sprawozdań z dziedziny gospodarstwa lasowego i przyrody kraju, aby wydział był w możności sporządzić sprawozdanie ogólne dla walnego zg

